

Teza: stosunki pomiędzy radcami prawnymi

Obwiniona zarzucając innym radcom prawnym udzielenie nierzetelnej porady prawnej, a także próbę zafalszowania stanu faktycznego, co nasuwa wątpliwości co do ich kompetencji i fachowej wiedzy prawniczej, przekroczyła granice określone przepisami prawa i rzeczową potrzebą uzasadnioną swoim interesem.

WO-86/16

ORZECZENIE

z dnia 20 września 2016 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Janina Kruszewska

Sędziowie: SWSD Piotr Dragon /sprawozdawca/

SWSD Marek Hamerlik

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego: radcy prawnego Krystyny Wal - Sobieszek po

rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2016 r. sprawy radcy prawnej H. D.

obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 38 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

na skutek odwołania obrońcy obwinionej od wyroku Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie o sygn. akt OSD 39/15 ;

orzeka:

1. Na podstawie art. 455 k.p.k. w zw. z art. 74¹ punkt 1 ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 r. (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 507 ze zm.)

w punkcie 1 orzeczenia poprawia błędną kwalifikację prawną czynu w ten sposób, że po wyrazach : „ fachowej wiedzy prawniczej” dodaje się wyrazy : „tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 r. (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 507 ze zm.) w zw. z. art. 38 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego”.

2. Na podstawie art. 437 § 1, 458 k.p.k. w zw. z art. 74¹ punkt 1 oraz art. 62 ust. 1 ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 r. (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 507 ze zm.)

utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu z 30 marca 2016 . w sprawie o sygn. akt OSD 39/15,

3. Zasądza od obwinionej H. D. koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 2.000 zł. (słownie: dwa tysiące zł.) płatnej na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych, zgodnie z art. 70⁶ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Izby Radców Prawnych we Wrocławiu po rozpoznaniu sprawy ze skargi radcy prawnej J. V. oraz radcy prawnej J. S. przeciwko radcy prawnej H. D. obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 38 ust. 1 KERP poprzez naruszenie zakazu wypowiedzania negatywnej opinii o pracy zawodowej innego radcy prawnej oraz popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 30 KERP poprzez naruszenie obowiązku dbałości o to by wystąpienie radcy prawnego nie naruszały godności osób uczestniczących w postępowaniu wyrokiem z 10 września 2014 r., sygn. akt: OSD 28/14 uznał obwinioną winną zarzucanych jej czynów i wymierzył karę pieniężną oraz obciążył ją kosztami postępowania.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obrońca obwinionej. Na skutek wniesionej apelacji Wyższy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie wyrokiem z 25.06.2015 r., sygn. akt: WO- 167/2014 uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania temu sądowi. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym pozostawił OSD Izby Radców Prawnych we Wrocławiu.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Izby Radców Prawnych we Wrocławiu orzeczeniem z 30.03.2016 r., sygn. akt: OSD 39/15:

I.

uznał obwinioną winną zarzucanych jej czynów opisanych w pkt. I wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z 05.06.2014 r. polegającą na użyciu w piśmie procesowym z 31.05.2012 r. w stosunku do radcy prawnej J. V. oraz radcy prawnej J. S. sformułowania „udzieliły spadkodawcy nierzetelnej porady prawnej” oraz w piśmie z 27.03.2012 r. w stosunku do radcy prawnej P. J. sformułowania, że jako pełnomocnik wnioskodawcy „próbując zafałszować stan faktyczny ima się argumentacji, która nasuwa wątpliwości co do jego (tj. pełnomocnika) kompetencji i fachowej wiedzy prawniczej” i wymierzył jej karę upomnienia,

II.

uniewinnił obwinioną od pozostałych zarzucanych jej czynów opisanego w pkt I wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z 05.06.2014 r.,

III.

uniewinnił obwinioną od czynu zarzucanego jej w pkt. II wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z 05.06.2014 r.,

IV.

na podstawie art. 70⁶ ust. 2 i 3 ustawy z 6.07.1982 r. o radca prawnych obciążył radcy prawnej H. D. kosztami postępowania w wysokości 4 476,40 zł na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu oraz kwotą 1 056,28 zł na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych.

Powyższy wyrok zaskarżył w części tj. w zakresie pkt. 1 i 4 obrońca obwinionej. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił obrazę przepisów postępowania, które mogły mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia a mianowicie art. 7 k.p.k.

w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z 6.07.1982 r. o radcach prawnych poprzez dowolną, subiektywną oraz fragmentaryczną ocenę dowodów poprzez uznanie, że obwiniona działając w imieniu własnym jako uczestnik postępowania w sprawie o sygn. akt (...) prowadzonej przed Sądem Rejonowym dla W. Wydział I Cywilny formułowała negatywne oceny co do sposobu wykonywania zawodu przez innych radców prawnych. W związku z postawionymi zarzutami obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w części i zwrócenie Rzecznikowi o uzupełnienie braków postępowania przygotowawczego, ewentualnie o zmianę zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonej części poprzez uniewinnienie obwinionej od zarzucanych jej czynów.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił ustalenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie ustaleń faktycznych.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w zakresie istoty sprawy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które doprowadziły go do wniosku o sprawstwo i winie obwinionego. Sąd dokonując ustaleń faktycznych wziął pod uwagę cały zgromadzony materiał dowodowy, nie wykraczając poza ramy swobodnej oceny dowodów.

W oparciu, o tak ustalony stan faktyczny Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje. W niniejszej sprawie brak było podstaw do wychodzenia przez Sąd poza granice zarzutów określonych w odwołaniu.

Z uwagi iż, czyn został popełniony przed wejściem w życie uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r., zastosowania mają przepisy określone w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego wprowadzonym uchwałą nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 28 grudnia 2010 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzieliła stanowisko Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, iż oba sformułowania [„udzieliły spadkodawcy nierzetelnej porady prawnej” oraz „próbując zafałszować stan faktyczny ima się argumentacji, która nasuwa wątpliwości co do jego (tj. pełnomocnika) kompetencji i fachowej wiedzy prawniczej”] w sposób jednoznaczny negatywny, odnoszą się zarówno do wiedzy jak i kwalifikacji zawodowych innego radcy prawnego i niezależnie od nasilenia negatywnych emocji i sporu stron postępowania cywilnego, sformułowania takie nie powinny znaleźć w treści pisma procesowego obwinionej.

Zasada lojalności wobec innych radców prawnych została ujęta w kodeksie Etyki. Zgodnie z art. 32 radca prawny obowiązany jest przestrzegać lojalności i koleżeństwa wobec wszystkich członków samorządu, w myśl art. 38 niedopuszczalne jest wypowiadanie przez radcę prawnego wobec osób trzecich negatywnej opinii o pracy zawodowej radcy prawnego innego radcy prawnego z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Zgodnie z ust. 3 wydanie negatywnej opinii o pracy innego radcy możliwe jest tylko, gdy potrzeba jej wydania albo obowiązek wynika z zadań lub uprawnień służbowych bądź samorządowych.

Z przytoczonych powyższej przepisów wynika bezwzględny zakaz negatywnego wypowiadania się o pracy innych radców prawnych. Jak słusznie podkreśla A. Woroniecka w komentarzu do ustawy wzajemne zarzuty radców prawnych dotyczące wykonywania zawodu powinny być rozstrzygane bez publicznej debaty i służyć wyeliminowaniu uchybień i godnemu wykonywaniu zawodu, co leży w interesie wszystkich członków samorządu.(...) Zakaz dotyczy zarówno aspektu merytorycznego, jak i etycznego. Swoje zastrzeżenia dotyczące aspektu merytorycznego radca prawny może zgłosić w skardze do samorządu. [A. Woroniecka, Kodeks Etyki Radcy Prawnego Komentarz, C.H. Beck 2016, s. 301].

Relacje wzajemne członków tej wspólnoty trafnie określa Kodeks (CCBE), zgodnie z którym duch wspólnoty zawodowej wymaga podstawy zaufania i współpracy pomiędzy prawnikami dla korzyści ich klientów i w celu uniknięcia niepotrzebnych sporów oraz innego szkodliwego zachowania dla ich zawodowej reputacji.

Radca prawny, będąc zawodem zaufania publicznego, zobowiązany jest dochować nałożone na niego obowiązku nie tylko przy wykonywaniu zawodu, ale również w życiu prywatnym. Radca prawny składając ślubowanie zobowiązuje się nie tylko do przestrzegania norm prawnych, ale także do przestrzegania norm moralnych i etycznych.

Chybiony jest zarzut obrońcy obwinionej, iż Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie wziął pod uwagę nasilenia negatywnych emocji stron sporu oraz postawy C. B. i jego pełnomocników.

Sąd I instancji w pisemnym uzasadnieniu wyroku wskazał, że analiza ww. akt potwierdziła- co miało swoje odzwierciedlenie w treści pism procesowych, składanych przez obwinioną i skarżące w ramach postępowania dyscyplinarnego- duży, negatywny ładunek emocjonalny jaki towarzyszył zarówno stronom postępowania w sprawie stwierdzenia nabycia spadku, jak i ich pełnomocnikom i świadkom. Jednocześnie, Sąd podkreślił, że sformułowania użyte przez obwinioną naruszają bezwzględny zakaz wypowiadania się przez radcę prawnego wobec osób trzecich negatywnej opinii o czynnościach

zawodowych innego radcy prawnego.

Należy podkreślić, że radcy prawnemu nie wolno, nawet w odpowiedzi na wystąpienie strony przeciwnej, używać ironicznych docinków, pouczeń, uszczypliwych rad itp. Obowiązek zachowania umiaru dotyczy w szczególności wypowiedzi pisemnych, gdyż przy redagowaniu pisma istnieje większa możliwość zastanowienia się i wprowadzenia poprawek, niż w przypadku wypowiedzi ustnych na sali sądowej.

Nie można się zgodzić z obwinioną, że użyte przez nią sformułowania wynikały z skorzystania przez nią z zasady kontrydiktoryjności. Zasada kontrydiktoryjności zakłada, że pomiędzy stronami procesu toczy się spór i na nich ciąży obowiązek udowodnienia swoich racji. Z całą pewnością przywołana zasada nie pozwala ani na znieważanie strony przeciwnej ani na wypowiadanie negatywnych opinii pod adresem innych radców prawnych.

Należy podkreślić, że w swoich wystąpieniach radca prawny nie powinien posługiwać się argumentacją ad personam, lecz ad rem. Niewątpliwie rzeczowe argumenty odnoszące się do przedmiotu sprawy są wystarczające do obrony stanowiska i nie ma potrzeby uciekania się do zarzutów kierowanych bezpośrednio do strony czy jego pełnomocnika.

Obwiniona zarzucając radcy prawnej J. V. oraz radcy prawnej J. S. udzielenie nierzetelnej porady prawnej, a także próbę zafałszowania stanu faktycznego, co nasuwa wątpliwości co do jego (tj. pełnomocnika) kompetencji i fachowej wiedzy prawniczej przekroczyła granice określone przepisami prawa i rzeczową potrzebą uzasadnioną swoim interesem.

Podsumowując, popełniony przez obwinioną czyn należy uznać za karalny. Zakaz wypowiadania negatywnych opinii co do pracy innych radców prawnych jest zakazem bezwzględnym, obowiązującym bez względu na emocje towarzyszące sprawie. Z całą pewnością, wypowiedzi dotyczące braku kompetencji i fachowej wiedzy prawniczej pełnomocników wnioskodawcy nie były konieczne do obrony jej stanowiska.

Na marginesie należy wskazać, że obwiniona swoje zastrzeżenia co do kompetencji, jak i postawy etycznej radcy prawnej J. V. oraz radcy prawnej J. S. mogła zgłosić w skardze do samorządu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny w całości podziela zdanie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego we Wrocławiu przedstawione w uzasadnieniu orzeczenia z 30.03.2016 r., sygn. akt: OSD 39/15. Dokonane oceny i wysnute z nich wnioski oparte zostały na logicznej i przekonującej argumentacji mającej pełne oparcie w przeprowadzonych dowodach oraz ugruntowanego orzecznictwa, a kara upomnienia będąca karą najłagodniejszą, jest adekwatna do popełnionego przewinienia, rodzaju naruszonego obowiązku, stopnia jego naruszenia oraz rodzaju i stopnia winy.

Z tych względów Wyższy Sąd Dyscyplinarny podtrzymał orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych we Wrocławiu przedstawione w uzasadnieniu orzeczenia z 30.03.2016 r., sygn. akt: OSD 39/15 i orzekł jak w sentencji.

Kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciążono obwinioną na podstawie art. 70⁶ u. o r. pr. oraz § 1 ust. 1 pkt 1 Uchwały Nr 86/K/2015 r. Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.